

عنوان مقاله:

بررسی گرایش های شیعی با تکیه بر نگرش وحدت وجودی در شعر بیدل دهلوی

محل انتشار:

سومین کنفرانس بین المللی علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مسعود روحانی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران

علی اکبر شوبکلایی - عضو هیئت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابلی

عباس بخشنده بالی - استادیار دانشگاه مازندران؛ دانشکده الهیات و معارف اسلامی

خلاصه مقاله:

عرفان اسلامی در سیر تطور و تحول خود به مکتب وحدت وجود رسید که به دست محیی الدین ابن عربی ایجاد شده است. هر چند اندیشه های وحدت انگارانه در میان عارفان پیشین سابقه داشته، ولی مدون کننده و انسجام دهنده ی آن ابن عربی است. به موازات گسترش اسلام و زبان و ادبیات فارسی در هندوستان، عرفان اسلامی و در پی آن عرفان وحدت وجودی در آن سرزمین گسترش یافت و بر فضای شعر فارسی هند سایه افکند. یکی از مسایل مهمی که همواره در میان عارفان و شاعران بزرگ مطرح بوده است گرایش های شیعی در آثار آن هاست. در آثار و اندیشه ی ابن عربی گرایش ها ی شدید شیعی دیده می شود؛ به نحوی که اندیشه وحدت وجود با اعتقاد شیعیان به امامان معصوم (ع) به عنوان انسان کامل و جانشینان خدا بعد از پیامبر (ص) به گونه ای دقیق تطبیق دارد. یکی از شاعران فارسی زبان هند که به این تفکر توجه عمیق و فراوان داشته، عبدالقادر بیدل دهلوی است. بیدل در غزلیات و رباعیات به نحو بارز و گسترده ای از موضوعات و مولفه های عرفان وحدت وجودی سخن گفته و به تحلیل و تفسیر خدا، انسان، جهان و رابطه ی این ها بر اساس مبانی این مکتب پرداخته است. یکی از موضوعاتی که بیدل در شعر خود بدان پرداخته است اعتقاد به انسان کامل و ولی مطابق نظر شیعه است. این مقاله به تحلیل و بررسی چگونگی تجلی این موضوع در شعر بیدل پرداخته و نشان می دهد که بیدل با زبان شاعرانه و تمثیلات گوناگون این موضوع را تبیین کرده است.

کلمات کلیدی:

وحدت وجود، شیعه، ولایت، عرفان، ابن عربی، بیدل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/749131>

